

— "Οχι, διότι ἡ γυνὴ ἀγαπᾷ ἐαυτὴν ἐν τῷ τέκνῳ τῆς. Τὰ τέκνα ἐκδικοῦσι τὴν κοινωνίαν κατὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ τῶν μητέρων.

— Ὅποιος φρικώδης σκεπτικισμός!

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι φρικώδης.

— Πλὴν δὲν εἶναι πᾶσαι αἱ γυναῖκες ἐλαττωματικαί.

— Σχεδὸν πᾶσαι. Εἶναι δῆμιοι ἢ μάργυροι.

— Ὅμιλεῖς ὡς κολασμένοι.

— Καὶ σὺ ὡς ἀνόητος.

— Ἐχω καρδίαν.

— Εἶναι τυχαῖον.

— Ἄ! κατῆραμένο!

— Ἄς μὴ ἐρίζωμεν, ἀλλ' ἄφες με νὰ ἐξακολουθήσω. Ἦξεύρεις διατί, ἀφ' ἧς ἐκλείσθη εἰς ἐκεῖνο τὸ ἐρμᾶριον, πρὸς οὐδένᾳ ἠδυνήθη νὰ ὀμιλήσω; Διότι ὁ φίλος σου Ἰωάννης, ἀπὸ τῆς ὀγδόης μετὰ τὸν θάνατόν μου ἡμέρας, διήλθε πᾶσαι τὰς νύκτας παρὰ τῆ σὺζυγῇ μου.

— Εἶναι, λοιπόν, αὕτη Μεσσαλίνα;

— Καὶ τί χεῖρον. Ἡ Μεσσαλίνα μόνην ἐαυτὴν ἔβλαπτεν, ἐνῶ ἡ σύζυγός μου βλάπτει πάντα ἐρχόμενον εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῆς. Μ' ἐδηλητηρίασεν ἵνα νυμφευθῆ ἔτερον ἄνδρα πλουσιώτερόν μου, τὸν ὅποιον θὰ νυμφευθῆ ὅταν τὸ πένθος παρέλθῃ. Πλὴν ὁ μελλονύμφος εἶναι ὑπερηλίξ. Ἐὰν δὲ κομίζῃ αὐτὴ τὸν πλοῦτον, δὲν θέλει ικανοποιεῖ αὐτὴν κατὰ πάντα... ἔνεκα τούτου, ἐξελέξατο ὡς ἐραστὴν τὸν Ἰωάννην, νέον καὶ εὐεῖδη. Βλέπουσιν ἀλλήλους κρυφίως, ἀμφοτέροι δὲ τὴν στιγμήν ταύτην εὐρίσκονται εἰς τι θεωρεῖον τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἐνῶ ὁ γέρον μελλονύμφος, ὁ κύριος Ἰούστος, μένει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἡσυχοῦ, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλων, ὅτι ἡ μνηστῆρ του δὲν ἐκινήθη ἐπίσης ἐκ τῆς οἰκίας τῆς.

— Δὲν δύναμμι νὰ πιστεύσω, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἠράσθη μιᾷ φαρμακευτριάς.

— Εἶναι προφανές, ὅτι δὲν γνωρίζεις τὴν σύζυγόν μου.

— Ὄ! ὅσον ἂν ἦναι ὄραια...

— Πρὸς τούτους, ὁ Ἰωάννης θεωρεῖ αὐτὴν ἀγγελον, ὡς ἐθεώρησα αὐτὴν ἐγὼ καὶ ὡς θέλεις πράξει σὺ ἐπίσης, ἀφοῦ τὴν ἴδης. Ἠδυνήθη νὰ δειχθῆ ἀθῶα τοῦ θανάτου μου καθυπέταξε τοὺς ἰατρούς, σαγηνεύσα αὐτούς, τὸ πρῶτον μὲν διὰ τῶν θελήτρων τῆς καὶ εἶτα διὰ τοῦ χρυσοῦ τῆς.

— Καταπληκτικὴ γυνὴ!

— Καταπληκτικωτάτη.

— Τῆ ἀλήθεια, διήγειρες τὴν περιεργίαν μου καὶ μοὶ ἐμπνέεις τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀκούσω τὴν ἱστορίαν σου.

— Θα ἐγίνωσας ἤδη τὸ μείζον μέρος αὐτῆς, ἐὰν μὴ, διὰ τῶν διακοπῶν σου, μ' ἐξηνάκαζες νὰ φθάσω εἰς τὸν ἐπίλογον πρὸ τοῦ προλόγου.

— Λοιπόν, λέγε.

— Ἀρχίζω.

[Ἔπειτα συνέχεια.]

Τὸ κατωτέρω διήγημα δὲν εἶναι βεβαίως προϊόν ἐκ τῶν εὐφραντάτων ἐκείνων τῆς Ἑσπερίας μυθιστοριογράφου, ἐπερ. διὰ τῶν ποικίλων περιπετειῶν καὶ τοῦ καθ' ὅλην τὴν σειρὰν τῆς ἀφηγήσεως διήκοτος ἐνδιαφερότος κρατεῖ ἐφ' ὄρας ὀλοκλήρους μετέωρον τὸν ἀραγώστην. Ὁχ ἦντο δὲ μὴ ἀσμένως χαίρειζόμεν τὴν ἐκάστοτε παρὰ τοῖς νεαροῖς ἡμῶν λογίους παραγωγὴν καὶ πληροῦμεθα χάριος ἀνεκλαλήτου καὶ αισθανόμεθα καὶ τὴν ἔθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν θρηπτομένην πως, ὅταν βλέπωμεν ὅτι ἔξοι, ὁμολογουμένως πολὺ καλλίτερον ἡμῶν δυνάμενοι νὰ κρίνωσιν, οὐδόλως ἀπαξιόσιν νὰ ἐγκλιματίζωσιν καὶ μετὰ στοργῆς νὰ περιθάλλωσιν πρωτότυπα προϊόντα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ὡς ἐπ' ἐσχάτων ἐπράξεν ὁ κ. Ἀγροστός Βόλτε, φιλέλληνας καὶ ἐλληνοστέρας, μεταφράσας καὶ τοῦ ἡμετέρου φίλου συγγραφέου κ. Ἀνδρέα Δ. Καρκαβίτσα τὴν Ἄσκησιν καὶ δημοσιεύσας αὐτὴν ἐν τῇ ἐν Φραγκφούρτῃ ἐκδομένῃ Διδασκαλίᾳ. Ἐκτὸς δὲ τούτου, νομίζομεν ὅτι ἡ Χρυσουγὴ θὰ ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν εὐχαρίστως, διότι αὕτη εἶναι γνήσιον τέκνον τῆς ἐνδόξου τοῦ 1821 ἱστορίας.

Σ. Α.

Η ΧΡΥΣΑΥΓΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Τὸ χωρίον Σαμπάν-αγα ἦτο ἀνάστατον. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ περιτρομοὶ ἐσπενδον νὰ ἀφήσωσι τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐρήμους, φύγοντες πρὸ τῶν Λαλιωτῶν, οἵτινες, κατὰ πληροφορίαν ποιμένος τινός, δὲν θὰ ἐβράδυνον νὰ φανῶσι πρὸ τοῦ χωρίου.

— Ἐφάνησαν;

— Ὁχι ἀκόμη, μὰ ὅπου κε' ἂν εἶνε θὰ πλακώσουν.

— Νὰ τοὺς εἶδε καλά; μὴ ἔκαμε λάθος ὁ Δῆμος;

— Ἐ! σὰν σὲ βλέπω καὶ μὲ βλέπεις, σοὺ λέει! Πέρασαν ἀπὸ ταμποῦρια τῶν χριστιανῶν μὲ τὸ σπαθὶ 'ς τὸ χεῖρ... Μὰ τί παλιχάρια, ἀδερφέ! Καὶ μιλᾶζουσιν σὰν τὸ λυκοῦ δὲν τοὺς πειράζεις, δὲν σοὺ μιλοῦν τοὺς πειράζεις;— μαῦρα φρεῖδια ποῦ σ' ἐφαγαν!..

— Ὁχ! ἀλλοῖμονο σὲ μὰς!..

Ὅστω μεμφιμοιροῦντες, ὀδυρόμενοι οἱ χωρικοὶ προσέτρεχον μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδῶν τῶν ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ χωρίου ἐπὶ τῆς μικρᾶς πλατείας τῆς ἐκκλησίας ἵνα σκεφθῶσι περὶ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἔμελλον νὰ ἀκολουθήσωσι.

— Για μὴ βιάζεστε, εἶπεν αἰφνης, φανεῖσα μεταξὺ αὐτῶν, ἡ Χρυσουγὴ θὰ φύγετε; καὶ ποῦ θὰ πάτε νὰ φύγετε; Οἱ Λαλιῶτες πλάκωσαν σὲ λίγο θὰ περάσουν τὸ ποτάμι καὶ θὰ σὰς πέτοσκόψουν.— δὲν κάνετε καλλίτερον ἐν ἄλλο;

— Σὰν τί; ἠρώτησαν ὅλοι ἀτενίζοντες μετὰ φόβου καὶ ἐλπίδος πρὸς αὐτὴν.

— Δύο-τρεις ἀπὸ σὰς νὰ πᾶν νὰ πιάσουν τὸ ποτάμι κάτ' ἄνω 'ς τὴν δεμοσιὰ... δύο-τρεις ἄλλοι νὰ κρατήσουν ὄρες τοὺς Λαλιῶτες, καὶ οἱ ἄλλοι νὰ βροῦν καιρὸ νὰ φύγουν.

Οἱ χωρικοὶ παρετήρησαν ἀλλήλους μὲ ἀπορίαν. Τί ἦσαν αὐτὰ ποῦ ἤκουον; Οἱ Λαλιῶται, ἀγρία καὶ μάχιμος Ἀλβανικὴ φυλὴ, ἀπὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν ἐγκαταστα-

θεῖσα εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τῆς Πελοποννήσου, ὡς ἐλαία ἐντὸς σταφιδοφυτείας, οἱ Λαλιῶται, ὁ τρόμος τῶν περιοίκων Χριστιανῶν καὶ Τούρκων ὁμοῦ, ἐπήρχοντο ἤδη κατὰ τῶν χωρικῶν καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη ἔλεγεν ὅτι δύο καὶ τρεῖς ἤκουον νὰ ἀντιταχθῶσι κατ' αὐτῶν. Τοιοῦτό τι οὐδεὶς, ἔχων σώας τὰς φρένας, ἠδύνατο νὰ συλλογισθῆ.

— Καὶ ποιοὶ νὰ πᾶν; ἠρώτησέ τις τῶν χωρικῶν ἐμπαικτικῶς.

— Ποιοί; νά, ἐγὼ πρώτη ποίος ἄλλος ἔρχεται μαζῆ; ἀπάντησεν αὕτη, κτυπῶσα κατὰ γῆς τὸ καρυφύλλι τῆς, καὶ ἀτενίζουσα θαρραλέως τοὺς συμπατριώτας τῆς.

Οἱ χωρικοὶ ἔπειον τὴν κεφαλὴν ἀπελπιστικῶς. Προφανῶς οἱ λόγοι τῆς Χρυσουγῆς δὲν εὐρίσκον ἡχῶ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν οὐδεὶς εἶχε τὴν τόλμην νὰ ἀντιμετώπιση τοὺς ἵπποτικούς Λαλιῶτας καὶ νὰ ἀκούση πλησίον τοῦ κροτοῦν τὸ παροιμιῶδες Λαλιώτικο ντιουρέκι.

— Ναί, ποίος ἔρχεται; ἐπανέλαβεν ἡ γυνὴ ἂν σκοτωθῆ, θὰ σώση μὲ τὴ ζωὴ του τόσες ψυχές; οἱ παπάδες θὰ βλογοῦνε τ' ὄνομά του 'ς τὴν ἐκκλησία.

Ἄλλ' ἐνῶ εἶτι ὀμίλει, εἰς τὴν ἀντιπεραν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην διεγράφησαν ἀμυδρῶς ὑπὸ τὰς λάμψεις τῆς πρωίας τὰ ῥωμαλέα σώματα καὶ οἱ κογχοειδεῖς πῖλοι τῶν Λαλιωτῶν, ἵππευόντων ὑψηλοῦς καὶ ἀτιθᾶσους ἵππους. Οἱ χωρικοί, τῶν ὁποίων ἡ προσοχὴ ἦτο πάντοτε πρὸς τὰ ἐκεῖ ἐστραμμένα, μόλις διέκρινον αὐτούς, διεσκορπίσθησαν περιτρομοὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὡς βᾶτραχοι εἰς τὴν λίμνην ὅταν ἀκούσωσι βῆμα ὁδοιπόρου, ἀφήσαντες μόνην ἱσταμένην ὡς ἀγαλμα εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας τὴν γυναῖκα.

— Ὁρὲ λαγοὶ εἴστε! εἶπε μετ' ἀγανακτήσεως θέλετε νὰ σωθῆτε καὶ θαρρεῖτε πῶς θὰ πετύχετε μὲ τὸ φεγγάρι!

Παρητήρησεν ἐπὶ μικρὸν μὲ βλέμμα πλῆρες οἴκτου καὶ πικρὸν μεῖδιμα τοὺς συμπατριώτας τῆς καὶ ἀπεθῶσε ῥίψασα ἐπ' ὄμου τὸ καρυφύλλι, ἀπεχώρησε βραδέως διεθυνομένη πρὸς τὸν ποταμόν.

Τὸ χωρίον Σαμπάν-αγα, κείμενον πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ, εἶνε μικρὸν καὶ πενιχρόν. Οἱ λευκοὶ αὐτοῦ οἰκιστοὶ, κρυπτόμενοι ὑπὸ τὰ φυλλώματα συγκομωρῶν καὶ κυπαρίσσω, ὁμοιάζουσιν πρὸς φωλεὰς πτηνῶν ὑπὸ τὰ φυλλώματα ἀγριελαιίας. Οἱ κάτοικοι πάντες ἀσχολοῦνται εἰς τὰ γεωργικὰ αἱ γυναῖκες, εὐρωστοὶ καὶ ζωηραὶ, βοηθοῦν τοὺς ἄνδρας εἰς τὰς ἐργασίας τῶν.

Ὁ ποταμὸς κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα εἶνε βαθὺς καὶ ἔχει πλατεῖαν τὴν κοίτην, πολλὰκις τὸν χειμῶνα πλημμυρίζων, καταστρέφει τὰς φυτείας καὶ τὰ σπαρτὰ τῶν χωρικῶν καὶ παρασύρει ἐν τῇ ὀρμῇ αὐτοῦ πρόβατα, βόυς καὶ οἰκίσκους ἐτι. Ἦδη διερχονται αὐτὸν διὰ περαταριάς, λέμβου δηλαδὴ μεγάλης, διὰ κάλων ἰσχυρῶν φερομένης ἀπὸ τῆς μιάς πρὸς τὴν ἄλλην ὄχθην. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἐπαναστάσεως, εἰς ἑκατὸν μέτρων ἀπὸ τοῦ χωρίου ἀπόστασιν ὁ ποταμὸς ἐδιχάζετο

εἶτα δὲ πάλιν ἠνοῦτο, ἀφίπων ἐν τῷ μέσῳ μικρὸν νησίδιον κατάφυτον ὑπὸ βύρλων καὶ ἰτεῶν. Ἐκεῖ οἱ χωρικοί, ρίψαντες δύο κορμούς· δένδρων ἀπελεκητούς, ἐτέλουν τὴν μετὰ τῶν ἐξω χωρίων συγκοινωνίαν. Ταύτην τὴν γέφυραν παρότρυνεν ἡ Χρυσουγὴ τοὺς συμπατριώτας τῆς νὰ καταλάβωσιν ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν πρὸς τὸ χωρίον προσπέλασιν τῶν Λαλιωτῶν, οἱ ὅποιοι, ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν νὰ ἀφήσωσι τὰς πλουσίας φυτείας των καὶ τὸ εὐφορον τοῦ Λάλα ὁροπέδιον, ἐμμανεῖς, ὡς τίγρεις διωχθεῖσαι τῆς κρύπτῃς των, διήρχοντο δηλοῦντες καὶ καίοντες τὰ χωρία, μέχρις οὐ φθάσουν εἰς Πάτρας.

Ὁ ἥλιος ἤδη εἶχεν ἀνατείλει· τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ κατήρχeto θολὸν καὶ ἐξωγκωμένον ἔνεκεν τῶν βροχῶν τῆς προτελευταίας· ἐλαφρὸς ζέφυρος ἐκίνε, ὡς τὴν ἐπιφάνειαν εὐρείας λίμνης, τοὺς ἐπὶ τῆς περιδίοδος στάχους, τοὺς ὁποίους οἱ χωρικοὶ ἐσπεῖραν μετὰ κόπου καὶ τὸ πῦρ τῶν ἐπιδρομῶν κατέφθειρε μετ' ὀλίγον... Ὁ ἀμπελουργὸς ἐκελάδει ἀμέριμος ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων καὶ ἡ σιταρὴθρα ἐπέτα τερετίζουσα ἐπὶ τῶν ἀγρῶν.

Ἡ Χρυσουγὴ, γονυπετὴς παρὰ τὴν γέφυραν στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ πῆχους τῆς δεξιᾶς χειρός, διὰ τῆς ὁποίας ἐκράτει εὐτόλμως τὸ καρυσφύλλι τῆς, ἀνέμενε τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἐχθροῦ μετὰ συγκινήσεως, ὡς πᾶς ἄνθρωπος ἐτοιμὸς νὰ διαπραχῇ μέγα τι καὶ ὑψηλὸν κατόρθωμα. Γυνὴ εἴκοσι καὶ δύο ἔτων, ὠραία, καστανόφθαλμος, ξανθόμαλλος, ἡ Χρυσουγὴ, συνήνου ῥωμαλέον καὶ υγιᾶς σῶμα με ψυγὴν ἀνδρικήν καὶ θάρρος ἀκταγώνιστον. Κόρη γέροντος δημοδιδασκάλου, ἀνδρὸς φιλοπατρίδος, πρώτου ἀσπασθέντος τὰς ἰδέας τῆς Φιλικῆς, ἐκλήρονόμησε τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ καὶ τὸν χαρακτήρα. Ἐβλεπε μὲ ἀληθῆ θλίψιν τὴν δουλείαν τῆς πατρίδος τῆς καὶ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν χωρικῶν. Ὁσάκις ἦτο μόνη, πάντοτε ἀνεπὸλει εἰς τὴν μνήμην τῆς τοὺς ἀνδρας ἐκείνους, εὐτινες, μὴ ἀνεχόμενοι τὴν σκλαβιά, ἔζων ἐλευθεροὶ εἰς τὰ βουνὰ καὶ τῶν ὁποίων τὰ κατορθώματα τοσάκις εἶχεν ἀκούσει παρὰ τοῦ πατρός τῆς καὶ ἄλλων χωρικῶν. Τότε ἡ καρδία τῆς ἐσκίετο ἐξ ἀγαλλιάσεως· ἀπειρον ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν ἠσθάνετο δι' αὐτούς, τοὺς κήρυκας τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐλυπεῖτο διότι δὲν ἦτο καὶ αὐτὴ ἀνδρας ἵνα τοὺς μιμηθῇ.

Ἡ Χρυσουγὴ παρηκολούθει ἤδη διὰ τοῦ βλέμματός· τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ. Ἄλλ' αἴφνης ὁ νοῦς αὐτῆς ἀπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλοπατρίας μετέβη εἰς ἄλλο τι ἐπίσης τρυφερὸν καὶ εὐγενὲς αἰσθηματικόν. Ἀνεμνήσθη τὸν Κωνσταντῆ, τὸν ἀπὸ ἐξ μηνῶν σύζυγόν τῆς.

Ἡ Χρυσουγὴ ἠγάπησε τὸν Κωνσταντῆ, διότι ἐλάτρευε τὴν λεβεντιά. Καὶ ἦτο τῶντι λεβέντης ὁ Κωνσταντῆς, ὑψηλός, εὐρόνωτος, μὲ παχὺν μαῦρον μύστακα, κόμην μακρὰν, μαῦρην, ὡς ἐσθεσμένος ἀνθραξ καὶ μεγάλους ἐκφραστικὸς ὀφθαλμούς. Ἐφόρει λεβέντικα καταβιβάζων με-

χρι τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ ἐρυθρὸν φέσι· ἔζωνε μετὰ μεγάλης ἐπιτηδειότητος τὴν λευκὴν φουστάνελλαν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀφελῶς τὸ χρυσοκέντητον σελάχι. Ἦτο πρῶτος εἰς τὸν χορὸν καὶ πρῶτος εἰς τὸ τραγοῦδι... Ἡ Χρυσουγὴ δὲν εἶχεν ἀποδείξεις, ἀλλ' ἠλπίζεν ὅτι, τυχοῦσης περιστάσεως, θὰ ἦτο πρῶτος καὶ εἰς τὰ ἄρματα.

Ἡ Χρυσουγὴ εἰς τὴν μόνωσιν τῆς ἐκείνην, πρὸ τῆς θελκτικῆς εἰκόνας τῆς φύσεως, ἀκούουσα μακρὰν τὰ βληχθήματα τῶν ἀμνῶν, βλέπουσα τὰ πτηνά, ἀνταλλάσσοντα τραγοῦδια ἀγάπης καὶ ἔρωτος, ἐβυθίσθη μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τὸ παρελθόν. Πόσον ἦτο εὐτυχῆς μετὰ τοῦ Κωνσταντῆ! Πάντοτε χοροὺς καὶ τραγοῦδια καὶ φιλήματα... Πρὸ τίνος καιροῦ μάστιχα ἤρχισε νὰ ἐνοῆθ' ὅτι θὰ ἐγένετο μετ' ὀλίγον μήτηρ καὶ μετὰ συγκινήσεως, ὡς ὁ φυλακισμένος τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως του ἀνέμενε τὴν ἡμέραν καθ' ἣν θὰ παρουσίαζεν εἰς τὸν Κωνσταντῆ ἕνα τρυφερὸν καὶ γελαστὸ πιδιάκι... Ἄλλ' ἤδη αἱ προσδοκίαι τῆς ἤρχισαν νὰ διαψεύδονται, ὡς αἱ ἐλπίδες τοῦ πτωχοῦ, ἀτενίζοντος τὸ μέγαρον τοῦ πλουσίου. Ἡ ἐπαναστατικὴ θύελλα, παρακαίρως ἐσκῆψασα εἰς τὴν ἀρτίπαγὴ φωλεὰν τῆς Χρυσουγῆς, κατηρείπωσεν αὐτὴν... Ἄληθῶς, πόσον καταστρεπτικὸς ἦτο ὁ πόλεμος· ἀλλὰ καὶ πόσον ἀνυπόφορος ἡ σκλαβιά.

Ὁ Κωνσταντῆς κατὰ τὴν ἐκ τοῦ χωρίου δίοδον τοῦ Ἰορίου Στρατοῦ δὲν ἠδύναντο εἰμὴ νὰ ἀκολουθῆσιν αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ τοῦ Λάλα ἐκστρατείαν. Ἦδη ἡ θλιβερὰ εἰδησις εἶχε φθάσει· οἱ Λαλιῶται ἐπήρχοντο πρὸς τὰ πεδινὰ χωρία. Ἄρα κατέκοψαν καὶ διεσκόρπισαν τοὺς ἐπαναστάτας, καὶ ὁ Κωνσταντῆς, περὶ τοῦ ὁποίου εἶχε πεποιθήσιν ἡ Χρυσουγὴ, ὅτι οὐδέποτε παρεχώρει τὴν θέσιν του εἰς τὸν ἐχθρὸν, θὰ ἐφρονέθη ἐπ' αὐτῆς. Ἄλλ' ἐκείνοι, οἱ ἐπερχόμενοι, ἦσαν οἱ φονεῖς τοῦ ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἐκδικηθῇ, νὰ πάσῃ τὸ αἶμά τῆς πίσω.

Οὕτω λοιπὸν ἐκτός τῆς πρὸς τοὺς συγχωρικούς τῆς ἀγάπης εἶχε καὶ ἄλλον ἰσχυρὸν λόγον νὰ καταλάβῃ τὴν γέφυραν καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἐχθρὸν, ὅστις τῆς κατέστρεψε διὰ μιᾶς καὶ πατριίδα καὶ μέλλον.

Οἱ Λαλιῶται ἤδη εἶχον ἀφιπεύσει παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Τινὲς ἐπότιζον τοὺς ἵππους των, ἄλλοι ἐκυλιόντο νόωλως ἐπὶ τῆς χλόης, ἄλλοι ἐπυροβόλου ἀβλαβῶς τοὺς οἰκίσκους τοῦ χωρίου καὶ ἄλλοι διεσπαρμένοι, ἐζήτουν νὰ εὕρωσι τὸν πόρον τοῦ ποταμοῦ.

Ἡ Χρυσουγὴ διετέλει ἐτι βυθισμένη εἰς τὰς μελαγχολικὰς σκέψεις τῆς. Αἴφνης ἠκουσε ποδοβολῆν ἵππων καὶ ἐγένετο τὴν κεφαλὴν μετὰ προφυλάξεως, παρετήρησεν ἀπόσπασμα Λαλιωτῶν διευθυνομένων κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὴν. Μετ' ὀλίγον διέκριεν ὅτι τὸ ἀπόσπασμα ὠδηγεῖτο ὑπὸ χριστιανοῦ, ἔχοντος τὸ σαρῖκι ἀπὸ τοῦ τραχήλου πρὸς τὸ στήθος εἰς ἐνδειξιν ὑποταγῆς.

— Ποὺ νὰ τοὺς πάῃ; διελογίσθη ἀπορούσα ἡ Χρυσουγὴ.

Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον ἐνόησεν ὅτι ἔφερεν αὐτούς εἰς τὴν γέφυραν.

— Τὸν ἄτιμο! ἐψιθύρισε μετὰ θυμοῦ· ὄχι, δὲν εἶνε χριστιανός· εἶνε χειρότερος ἀπὸ ἐχθρὸ αὐτός.

Καὶ ὑψώσασα τὸ καρυσφύλλι ἐσκόπευσεν... Ἄλλὰ τὸ καρυσφύλλι εὐθύς κατέπεσε τῶν χειρῶν τῆς. Σκυτοδίνη κατέλαβεν αὐτὴν, ῥίγος διέδραμε τὸ σῶμά τῆς· ἐπὶ τῶν παρεῖων τῆς ἀνεσφῆχη καὶ ἐσθέσθη ἀλληλοδιαδόχως τὸ ἐρούθημα, τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς ὀργῆς.

— Ὁ Κωνσταντῆς! ἐψιθύρισε μὲ τρέμοντα χεῖλην.

Τῶντι ἦτο ὁ σύζυγός τῆς.

Ἡ Χρυσουγὴ εἶχεν ἀπατηθῆ. Δὲν πρόκειται νὰ κρίνωμεν ἐκ τοῦ παραστήματος καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κάλλους ἐνός ἀθλίου ἵνα λάβωμεν ἰδέαν τῆς ψυχῆς καὶ τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ. Ὁ Κωνσταντῆς, ἂν καὶ ἦτο λεβέντης τὸ ἐξωτερικόν, ἦτο ὅμως χαρρακτῆρος δειλοῦ, ψυχῆς διεφθαρμένης. Ἡκολούθησε τὸν Ἰόριον Στρατὸν μετὰ δύο ἄλλων συντρόφων του κατὰ τὰ αἰσθήματα οὐχὶ ἀπὸ φιλοπατρίαν ἀλλ' ὅπως ὠφεληθῆ τῆς περιστάσεως, συλλέγων τὰ πλεόνεμα τῶν φονευμένων. Ἦδη δὲ ἤρχετο νὰ κάμῃ καὶ ἄλλην ἀτιμωτέραν πράξιν. Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Λαλιωτῶν, κατεπειθήθη δι' ἀπειλῶν καὶ δι' ὀλίγου χρυσοῦ νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς τὴν πρὸς τὸ χωρίον δίοδον. Καὶ ὁ οὐτιδανὸς δὲν προὔτιμησε ν' ἀποθάνῃ!..

Ἄλλ' ἡ Χρυσουγὴ δὲν ἠθέλεν ἀκόμη νὰ πιστεύσῃ ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀπάτην· ὄχι, ὁ Κωνσταντῆς εἶνε σωστὸ παλληκάρι· ἴσως ἐμάντευσεν ὅτι ἐφύλασεν αὐτὴ τὴν γέφυραν καὶ ἔφερεν ἐπίτηδες τοὺς Λαλιώτας ἵνα τοὺς ἐλύσει εἰς τὴν πηχίδα. Ἐπειδὴ δὲ εἶχεν ἀκράδαντον πεποίθησιν εἰς τοῦτο — διότι ἡ γυνὴ οὐδέποτε πιστεῖ εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν ἀγαπημένου ὄντος — ἠθέλησε νὰ πληροφορηθῇ τὸν Κωνσταντῆν περὶ τῆς παρουσίας τῆς καὶ ἐπὶ τούτῳ ἔφερε τοὺς τρεῖς δακτύλους, τὸν μικρὸν τὸν λιχανὸν καὶ τὸν ἀντίχειρα εἰς τὸ στόμα καὶ ἐσύριξεν ἰσχύχως.

(Ἐπειτα τὸ τέλος).

Α. Δ. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ.

Η ΛΕΥΚΟΦΟΡΟΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΟΥΓΙΑΚΗ ΚΟΛΛΙΝΣ

Μετὰφρασίς Χαρχαλάμπους Ἀννίνου

(Ἐπιγράμματα καὶ τέλος, ἴδε προηγουμένον φύλλον)

Μετὰ τὰς προεισαγωγικὰς ἐξηγήσεις γενομένας κατὰ τρόπον ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλοῦστερον καὶ περιεκτικώτερον προέβην εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῆς δολογραφίας. «Ἦλθον ἐδῶ, ἠρξάμην λέγων, διὰ νὰ δηλώσω πρὸ παντός ἄλλου ὅτι ἡ σύζυγός μου ἡ νῦν παρ' ἐμοὶ καθημένη εἶνε ἡ θυγάτηρ τοῦ Φιλίππου Φαίρλην· δεύτερον διὰ ν' ἀποδείξω δι' ἀναμφισβητήτων γεγονότων ὅτι ἡ κηδεὶα, εἰς ἣν περὺρεθῆται, ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ Λίμμεριτζ, ἦτο κηδεὶα ἄλλης γυναικός, καὶ τρίτον τέλος πάντων διὰ νὰ σὰς ἐξηγήσω ὅσον τὸ δυνατόν σαφέστερον πῶς συνέβησαν πάντα ταῦτα».